

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยรายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สาระสำคัญของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยรายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา กีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
2. เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา กีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
3. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะกระบวนการวิจัยด้วยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา กีฬาเพื่อสุขภาพ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ผู้วิจัยและคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
 2. การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้
 3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 4. การจัดการเรียนรู้
 5. การประเมินผลการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย
1. การระบุปัญหา
 2. การตั้งสมมติฐาน
 3. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล
 4. การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
 5. การสรุป และอภิปรายผล
 6. การนำไปใช้ และ
 7. การสะท้อนผล

ตอนที่ 2 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพเพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 10 แผน (ดังภาคผนวก ค)

ตอนที่ 3 การพัฒนาแบบทดสอบทักษะกระบวนการวิจัย
 การสร้างแบบทดสอบทักษะกระบวนการวิจัย เพื่อใช้ในการประเมินความสามารถด้านทักษะ
 กระบวนการวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ก่อนและหลังการใช้
 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพ (ดังภาคผนวก ง)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยรายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพของ
 นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พบว่า มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน
 ได้แก่ การวางแผนการเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการวิจัย 7 ขั้นตอน
 ได้แก่ การเลือกและระบุปัญหาการตั้งสมมติฐาน การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การรวบรวมและวิเคราะห์
 ข้อมูล การสรุปและอภิปรายผล การนำไปใช้ และการสะท้อนผล

2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยรายวิชากีฬาเพื่อ
 สุขภาพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จากการตรวจสอบความเหมาะสม
 ของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพจะมีแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ
 กระบวนการวิจัย จำนวน 10 แผน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ฯ ทุกแผนมีความเหมาะสม มีความ
 ครอบคลุม ความถูกต้องของเนื้อหา สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

3. ความสามารถด้านทักษะกระบวนการวิจัยด้วยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา กีฬาเพื่อ
 สุขภาพ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พบว่า ความสามารถด้านทักษะ
 กระบวนการวิจัยด้วยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวข้างต้นหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ฯ
 มีความสามารถสูงกว่าก่อนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ฯ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างทักษะ
 กระบวนการวิจัยของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จากความคิดเห็นของ
 ผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่ม จากการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ของ
 ผู้เชี่ยวชาญ การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบทดสอบทักษะกระบวนการวิจัย และจากการ
 ประเมินความสามารถด้านทักษะกระบวนการวิจัยของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการ
 เรียนรู้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างทักษะ
 กระบวนการวิจัย พบว่า กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย
 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอน
 สามารถนำไปประยุกต์ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้ 4 ขั้นตอน
 ดังนี้ คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อมกระตุ้นผู้เรียน 2) ขั้นดำเนินการสอนให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถาม ระบุ

ปัญหา ตั้งสมมติฐาน ศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล 3) ชี้นำผลไปประยุกต์ใช้ 4) ชี้นำสะท้อนผล และตรวจสอบความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของวัชรา เล่าเรียนดี (2548: 98) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากปัญหาเป็นยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบหนึ่งซึ่งช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิต นอกจากนั้นยังให้ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียน มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ในสถานการณ์จริง เพื่อปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จุดเด่นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาคือ การใช้ปัญหาจริงให้นักเรียนได้คิดหาแนวทางการแก้ปัญหา โดยผู้เรียนมีโอกาสในการเสนอแผนปฏิบัติการ (Action Plan) หรือกระบวนการสืบค้นและดำเนินการแก้ปัญหา

ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชากีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัย พบว่า จากการตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 แผน ทุกแผนมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 ถือว่ามีความเหมาะสม มีความครอบคลุม ความถูกต้องของเนื้อหา สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่ง แก้วแดง (2548) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญสูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งมีศักยภาพทางสมองที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ ต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการเรียน และมีวิธีสอนที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และเน้นการปฏิบัติ (Learning by Doing) การสอนไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนอีกต่อไป แต่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของคน โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ ช่วยให้ให้นักเรียนสามารถศึกษาหาแหล่งข้อมูลต่างๆ ตลอดจนข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนความรู้ และการแสดงความคิดเห็นร่วมกับบุคคลต่างๆ อย่างไม่จำกัด นอกจากนี้ อมรรวิชัย นาคาทรพ (2547) ได้ให้ความหมายของการสอนแบบวิจัยว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและค้นพบข้อเท็จจริงต่างๆ ในเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยอาศัยกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบเป็นเครื่องมือสำคัญ และสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของทิสนา แคมมณี (2548) ที่นิยามไว้ว่า เป็นการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ใหม่หรือคำตอบที่เชื่อถือได้โดยใช้กระบวนการสืบสอบในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาวิจัยในการดำเนินการสืบค้น พิสูจน์ทดสอบ เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาความสามารถ ด้านทักษะกระบวนการวิจัยด้วยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พบว่า ความสามารถด้านทักษะกระบวนการวิจัยด้วยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวข้างต้นหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถสูงกว่าก่อนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเสริมสร้างทักษะกระบวนการวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้บรรลุตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นการบ่มเพาะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนั้นทักษะกระบวนการวิจัยจึงเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อการแสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเองและให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการคือ การเป็นผู้ใฝ่รู้ การเป็นผู้มีวิธีการแสวงหาความรู้ การเป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเป็นผู้คิดอย่างอิสระ การเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่น อันสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ใน

ระดับอุดมศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยและคณะผู้วิจัยจึงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำทักษะกระบวนการวิจัยบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวข้างต้นปรากฏในรูปของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์ผู้เรียน และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ กิจกรรมและการประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และทักษะกระบวนการวิจัยนำไปสู่การเกิดความรู้ของนักศึกษาตามความมุ่งหมายของรายวิชา นั่นคือมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน นักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาตามทักษะกระบวนการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมให้รู้จักการตั้งคำถาม การเลือกและระบุปัญหา การสร้างสมมุติฐานที่มีทฤษฎีรองรับ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่ต้องพิจารณาปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญ การรวบรวมข้อมูลและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายข้อมูลและประเมินความสอดคล้องของข้อสรุป และการนำผลไปใช้ในการแก้ปัญหา อีกทั้งการสะท้อนผลของการศึกษาสอดคล้องกับแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวว่าการศึกษาค้นคว้าต้องสร้างสิ่งใหม่ๆ ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา กระบวนการศึกษาค้นคว้าจึงต้องเน้นไปที่การสร้างและพัฒนาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการวิจัยค้นคว้าอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าศูนย์กลางของการศึกษาจะอยู่ที่ใด (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2546: ง) อีกทั้งการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยยังเป็นการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและค้นพบข้อเท็จจริงต่างๆโดยการยึดระเบียบแบบแผนของการวิจัยเป็นกรอบการเรียนรู้ (อมรวิรัช นาครทรพรพ, 2546 : 38)

นอกจากนี้เสาวภา วิชาดี (2558) กล่าวว่ากระบวนการวิจัยซึ่งส่งเสริมให้บุคคลคิดวิเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูล แสวงหาความรู้และแก้ปัญหาได้ ด้วยตนเอง โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีในยุคปฏิรูปการศึกษา แม้ว่าการเรียนโดยใช้การวิจัย เป็นฐานนี้มีหลายรูปแบบ แต่รูปแบบที่เป็นที่นิยมในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมีอยู่ 2 รูปแบบ คือการนำ ผลการวิจัยมา ใช้ประกอบการสอนและใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานนี้น่าสนใจซึ่งประโยชน์ ทั้งกับผู้เรียน ผู้สอนและการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และบูลลอค (Bullock, 1996: 611-A อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2552: 143) ได้ศึกษาผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ต่อการสร้างเจตคติของนักศึกษาที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับครูระดับประถมศึกษา โดยมุ่งพิจารณาว่างานหรือเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ที่เปลี่ยนไป การสื่อสารหรือการอภิปรายที่เปลี่ยนไป สภาพแวดล้อมและเวลาเรียนในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ที่เปลี่ยนไปมีอิทธิพลอย่างไรต่อเจตคติวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา โดยทำการทดลองเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ผลการศึกษาพบว่าวิธีการสอนแบบแนวคอนสตรัคติวิสต์มีอิทธิพลทางบวกต่อการสร้างเจตคติของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยนี้ สามารถชี้ให้เห็นชัดเจนว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการวิจัยเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม และพัฒนาความสามารถด้านทักษะการวิจัยของนักศึกษาให้สูงขึ้น และส่งผลให้นักศึกษาได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการคือ การเป็นผู้ใฝ่รู้ การเป็นผู้มีวิธีการแสวงหาความรู้ การเป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเป็นผู้คิดอย่างอิสระ การเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่น อันสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นผู้สอนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการวิจัย โดยการนำเอาแนวคิดวิธีการดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการจัดการเรียนรู้ อย่างแพร่หลายในรายวิชาอื่นๆ และกับนักศึกษาอย่างทั่วถึงและอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นตามมาด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการวิจัยในครั้งต่อไปทดลองใช้ในรายวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวิจัย
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในภาคการศึกษา ดังนั้นควรมีการติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการวิจัยในระยะยาว ช่วงที่นักศึกษปฏิบัติการสอนจริงในสถานศึกษาและภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งต้องมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเองในอนาคต
3. ควรมีการวิจัยศึกษาผลที่เกิดขึ้นในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านทักษะทางปัญญาด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น